

Kleuter

Column

Sybrand Frietema de Vries, Energiewerkplaats Fryslân

Olie- en gasbedrijf Shell heeft - zo blijkt uit een prima reconstructie van Jelmer Mommers voor *De Correspondent* - zelf al in 1986 op papier gesteld wat de grimmige gevolgen zijn van het verbranden van kolen, gas en olie.

Op basis van die feiten en toekomstscenario's werd door Shell in 1991 een film gemaakt die de online-krant *De Correspondent* voor ons heeft afgestoft.

Dat de video een kwart eeuw oud is, zie je. Maar je hoórt de waarschuwende stem die pas veel later gemeengoed werd: klimaatverandering zal wereldwijde gevolgen hebben. Verhoging van CO2 in de atmosfeer, de stijging van de zeespiegel, grillige weerpatronen, klimaatvluchtelingen, noem maar

op, alles zit in de film.

Met uitzondering van de VVD - vreemd genoeg nog steeds gestuurd door klimaatontkenners - is daar 25 jaar later wereldwijd consensus over, van Greenpeace tot het Pentagon.

Dat die film kwam is logisch: Shell plukt in veel landen de beste studenten en wetenschappers uit de universiteiten. Daarmee is het bedrijf als geen ander in staat inzicht te geven in de gevolgen van winning en gebruik van brandstoffen. Wetenschappers in dienst van Shell deden het werk dat van verantwoordelijke werknemers verwacht wordt en deelden dat met het publiek.

De winstmachine Shell heeft echter sinds die tijd door directe lobby en door dubieuze bijdragen

aan klimaatdiscussies die eigen conclusie proberen te verstoppen en te ontkrachten. Het publiek werd daarbij getraakteerd op teksten als die van topman Van Beurden in *Nieuwsuur*: „Ik pomp alles op wat ik kan oppompen om de vraag te vervullen.”

In Nederland pompt de NAM (50 procent van Shell) het aardgas op. De Asser rechtbank oordeelde deze week dat NAM ook aansprakelijk is voor immateriële schade door de aardbevingen in Groningen.

Ook logisch, zou je zeggen. Veertig jaar lang stond iedereen te juichen rond de Grote Gaskraan en verjubelden wij de gasbaten voor een forse maar tijdelijke verbetering van de welvaart. Shell profiteerde op grote schaal mee.

Nu duidelijk is dat dat schadelijk was voor mens, milieu en klimaat, moet je daar verantwoordelijkheid voor nemen. Niet om in het gevele te komen of voor de pr, maar omdat het normaal is, en van volwassen-

Als Shell je
buurman zou zijn,
zou je je wel twee
keer bedenken om
daar je auto aan
uit te lenen

heid getuigt. Dat steeds weer rechters en politici er aan te pas moeten komen om Shell bij de les te houden, is van de zotte.

Het is bizar om te zien hoe de collectieve som van handelen van slimme, betrokken en verantwoordelijke werknemers leidt tot gedrag dat je van een kleuter niet accepteert.

Als Shell je buurman zou zijn, zou je je wel twee keer bedenken om daar je auto aan uit te lenen. Waarom geven we dan een dergelijk bedrijf namens de samenleving de verantwoordelijkheid om kostbare grondstoffen aan onze bodem te onttrekken?

„Action now, is seen as the only safe insurance” (nu ingrijpen is de enige veilige optie). De voice-over van de Shell-video uit 1991 geeft ondubbelzinnig de harde conclusie die het Shell-bedrijf van 2017 zich zelf zou moeten aantrekken.

Waarom? Simpel: omdat volwassenen verantwoordelijkheid nemen.